

GOESTEN & OPDAM B.V.
t.a.v. Mr. drs. M.C.W. Opdam
Stationsweg 28
5301 KH Zaltbommel

Datum 29 januari 2020
Kenmerk BE/2018/108/R
Uw kenmerk Email d.d. 26 februari 2018
Auteur(s) ing. M.J. Visschers
Projectleider ing. T.J.P. den Otter

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg
t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl
KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Lageweg 17 te Dreumel

Aan de Lageweg 17 te Dreumel is een perceel gelegen dat in gebruik is ten behoeve van de aardbeienteelt. Op het perceel is een kas, een folietunnel, trayvelden, aardbei-stellingen, een watersilo, een schuur en een woonhuis met garage gelegen. Op het tegenovergelegen land, aan de oostzijde van de Lageweg, waren in het verleden eveneens trayvelden aanwezig. Dit land is reeds geploegd. De initiatiefnemer is voornemens de bedrijfsvoering aan de Lageweg 17 te beëindigen en derhalve alle agrarische bebouwing te saneren. Daaropvolgend beoogt men de bestemming van agrarische woning aan Lageweg 17 om te zetten burgerwoning. Tevens is men voornemens een woning te realiseren op het oostelijk gelegen perceel. Het huidige bestemmingsplan voorziet niet in deze ontwikkeling en dient derhalve gewijzigd te worden vastgesteld. De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Goesten & Opdam B.V. heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

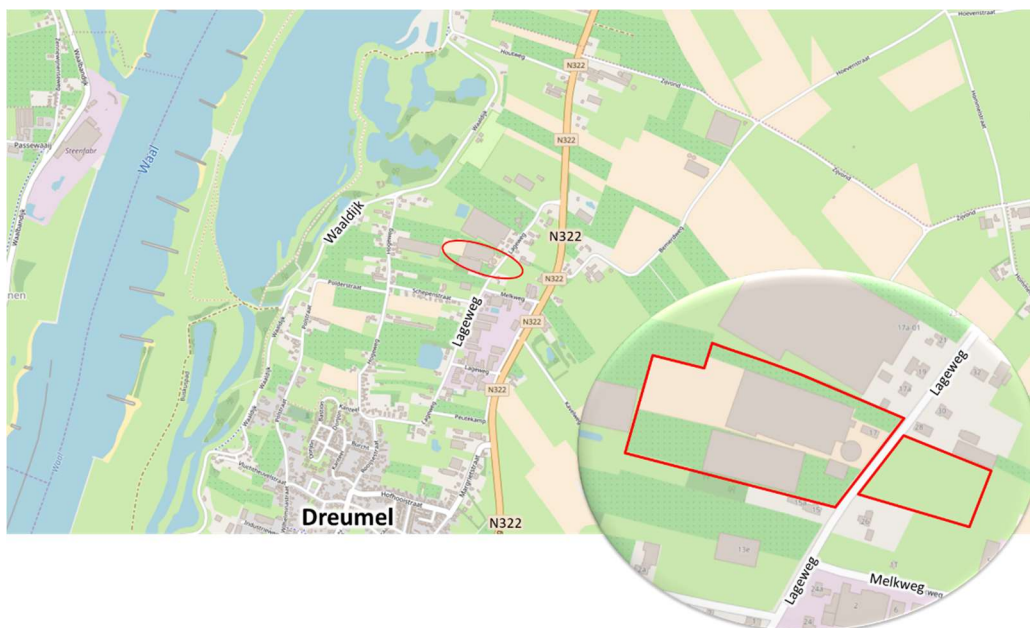
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project, zoals hiervoor omschreven, uitvoerbaar zoals het bepaald in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura2000 gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

De planlocatie betreft een bedrijfslocatie dat volledig is ingericht ten behoeve van de aardbeienteelt. Het perceel is gelegen aan de westzijde van de Lageweg. Tussen de woning en de Lageweg is een sloot aanwezig. De woning is opgetrokken uit metselwerk en draagt een pannendak. De aanbouw bestaat uit gemetselde spouwmuur met een dak van dakpanplaten. Achter (noordoost) het woonhuis is een bijbehorende garage, opgetrokken uit metselwerk met een dak van dakpanplaten, gesitueerd. Centraal op het perceel is een glastuinbouwkas en een folietunnel gelegen. Aan de westzijde van deze opstallen is een waterbassin en een schuur aanwezig. De schuur is opgetrokken uit voornamelijk damwanteplaten en metselwerk tot een hoogte van circa 1m. Het waterbassin is omsloten door dwergmispel. Ten westen van de kassen is een tray-/containerveld aanwezig. Thans zijn er geen planten geplaatst en betreft het slechts grond met worteldoek. Op de noordzijde van de planlocatie is een grasveld met aardbeistellingen gesitueerd. Het perceel wordt aan de westzijde afgescheiden van buurpercelen door middel van een kavelsloot. Aan de zuidzijde is een hekwerk aanwezig. De oostzijde wordt afgebakend door een watergang. Aan de oostzijde zijn een parkeerplaats en oprit bedekt met grind, een klein gazon en enkele Trompetbomen. Het erf en de paden zijn verhard met betonplaten en klinkers. Het perceel aan de oostzijde van de Lageweg 17 betreft een onlangs geploegde landbouwgrond welke in het verleden ingericht was als tray-/containerveld ten behoeve van de aardbeienteelt. Aan de westzijde is het perceel afgebakend door een hekwerk begroeid met klimplanten. Overige erfafscheidingen bestaan uit hekwerken en laurierhagen. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie is gelegen aan de rand van het dorp Dreumel, in de gemeente West Maas en Waal. Dreumel is gelegen op de oostelijke oeverwallen van de rivier de Waal. Ten westen van de planlocatie op een afstand van circa 0,5km is de Waal gelegen. Ten oosten van de planlocatie op een afstand van circa 0,1km is de Provinciale weg N322 (van Heemstraweg) gelegen, welke het gehele riviereengebied doorsteekt. De ruimtelijke inrichting rondom de planlocatie wordt gekenmerkt door (agrarische)bedrijven, woningen en infrastructuur.

Figuur 1 De planlocatie (rode kaders) is gelegen aan de Lageweg 17 te Dreumel (bron kaart: arcgis.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ingrepen betreft de sloop van de agrarische opstallen, het verwijderen van huidige terreininrichting (behoudt van de woning) en nieuwbouw van een woning op het tegenovergelegen perceel. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen vegetatie: kapwerkzaamheden, afvoer groen;
- sloop agrarische opstallen: sloopwerkzaamheden en afvoer materiaal;
- verwijderen overige terreininrichting zoals hekwerk, verharding en struiken: sloopwerkzaamheden en afvoer materiaal;
- bouwrijp maken terrein: grondverzet, aanleg riool en nutsvoorzieningen;
- realisatie woning; algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein: algemene hoveniers- en overige werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocaties komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 7 maart 2018. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 3/8 bewolkt, 7° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de voormalige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten. Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten.

In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

Gedurende het veldbezoek zijn geen sporen van (beschermde) planten en/of sporen en delen hiervan aangetroffen. Op de muren zijn geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen.

De planlocatie is in gebruik ten behoeve van de aardbeienteelt. Omliggende percelen hebben eveneens agrarische bestemmingen of betreffen bewoonde percelen. De planlocatie bestaat voornamelijk uit agrarische opstallen. Aan de oostzijde van de planlocatie zijn een siertuin en enkele groenstructuren aanwezig. Deze vegetatie betreft aangeplante en gedomesticeerde soorten en/of soorten zonder beschermde status, zoals: broodboom, laurier, spar, hortensia, taxus, skimmia, hulst, schaduwkruid, sneeuwbal en grauwe wilg. De folietunnel staat momenteel leeg, hierin heeft zich grote brandnetel gevestigd. De tray-/containervelden zijn afgedekt met een worteldoek waardoor er geen ontwikkeling van vegetatie mogelijk is. De omliggende bermen bestaan uit raaigras met enkele inheemse kruiden. Onder de aardbeistellingen is grasveld van voornamelijk raaigras aanwezig. Op enkele plekken zijn algemene kruidachtige vegetatie aangetroffen. Enkele waargenomen soorten betreffen: hondsdrif, vogelmuur, heder, peen, scherpe boterbloem, brandnetel, paardenbloem, straatgras en gewoon haakmos.

Beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen. De habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten bestaat met name uit specifieke en bijzondere kenmerken als trilvenen, vochtige duinvalleien en schrale (blauw)graslanden. Dergelijke structuren zijn niet aangetroffen op de planlocatie. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. De vegetatie op de planlocatie bestaat uit algemene soorten en/of soorten zonder beschermde status. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

In de omgeving (straal van ca 3 km) is onder andere de aanwezigheid van de volgende soorten vastgesteld: bever, beverrat, bruine rat, bunzing, das, dwergmuis, egel, haas, konijn, mol, muskusrat, ree, vos en woelrat (Broekhuizen et al., 2016; NDFF 2010-2020). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, das en bunzing. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De planlocatie bestaat voornamelijk uit bebouwing en verharding, zonder ruigte en/of relevante vegetatie structuren. De omgeving van de planlocatie bestaat uit kavelsloten, boomgaarden, weilanden, infrastructuur, bedrijven en woonpercelen. Grondgebonden zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zijn.

In de omgeving worden met regelmaat bevers, beverburchten en beveractiviteiten waargenomen. Het gebied waar de activiteit wordt waargenomen (Dreumels waard) is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en een Natura2000-gebied. De ontwikkelingen op de planlocatie hebben geen invloed op vaste rust- en /of verblijfplaatsen of het functioneel habitat van de bever. De planlocatie is geenszins geschikt als habitat van deze soort.

De aanwezigheid van dassenburchten is bekend in een natuurgebied (tevens Natuurnetwerk Nederland) op een afstand van ca. 2 km van de planlocatie. Sporadisch wordt ook de migratie van jonge dassen die opzoek gaan naar nieuw potentieel leefgebied beschreven in deze omgeving. De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse habitattypen. Vaak zijn dit zowel hooggelegen als laaggelegen gronden die op korte afstand van elkaar liggen, in meestal kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. Belangrijk voor het habitat van de das is dat er voldoende voedselaanbod is, een goed vergraafbare grond aanwezig is, voldoende dekking in de vorm van bijvoorbeeld houtwallen of heggen is en het gebied weinig wordt verstoord (BIJ12 kennisdocument Das, 2017). Dassen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen, hieronder vallen (grote) hoofdburchten, bijburchten en vluchtpijpen. Het stapelvoedsel van dassen bestaat uit regenwormen, maar daarnaast staan vruchten, noten, granen en ook ongewervelden op het menu. Deze voorwaarden zijn volop aanwezig op de plaatsen waar de das is waargenomen. De planlocatie is geenszins geschikt voor de das door de aanwezige menselijke verstoring, het landgebruik, de afwezigheid van voldoende dekking.

In de omgeving van de planlocatie (straal van ca. 3 km) wordt de bunzing slechts zeer sporadisch beschreven: vier keer in de afgelopen 10 jaar (NDFF 2010-2020). De bunzing, maar met name de andere kleine marterachtigen (hermelijn en wezel), leven een verscholen leven. De aanwezigheid van de marterachtigen wordt echter verraden door de aanwezigheid van sporen zoals voetprenten in modder, prooiresten en markeringen met uitwerpselen.

De bunzing komt vaak voor in een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water. Dit kunnen onder andere oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen of houtwallen zijn. Allerlei droge ruimten of holten kunnen als rust- en nestplaats worden benut, waaronder konijnenholen, verlaten dassenpijpen, holle boomstammen; ook onder bijvoorbeeld hooibalen, grove puinhopen of houten vlonders. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor: daar kunnen ze tussen strobalen en op hooizolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen. De prooiresten van een bunzing zijn vaak te herkennen aan het achterlaten van vleugels en schoudergordels. De bunzing knipt veren af van een prooi en bij eierschalen zouden hoektandperforaties te zien zijn. Een mannetjes bunzing markeert zijn territorium met muskus en soms met uitwerpselen.

Het functioneel leefgebied van soorten bestaat uit de voortplantings- en rustplaatsen en belangrijke foerageergebieden en migratieroutes. Indien kleine marterachtigen gebruik zouden maken van het plangebied als voortplantings- of rustlocatie, zouden er dergelijke sporen aangetroffen zijn. Als een soort vaak terugkomt naar een locatie, zoals het geval bij een voortplantings- of vaste rustplaats, zullen er sporen van de soort waargenomen kunnen worden. Zeker als de voortplantings- of rustplaats een 'rommelhoekje' betreft. Dergelijke sporen zijn niet aangetroffen op de planlocatie. Dit is aannemelijk gezien er in de omgeving van de planlocatie potentieel leefgebied van betere kwaliteit aanwezig is, met meer beschutting tegen predatoren, natuurlijker en ruiger habitat waarin prooidieren meer voorkomen en minder menselijke verstoring. De aanwezigheid van een soort wordt door bepaald door verspreiding en de aanwezigheid van potentieel geschikt en kwalitatief habitat waarin de benodigde essentiële habitatkenmerken voorhanden zijn. Met name de combinatie van ontbrekende onderdelen of onderdelen van marginale kwaliteit maakt de planlocatie ongeschikt. Het is niet uit te sluiten dat de bunzing de planlocatie bij tijd en wijle passeert. Echter is de aanwezigheid van verblijfplaatsen, essentieel leefgebied of essentiële migratieroutes uitgesloten.

Gelet op het gebruik van de locatie en de afwezigheid van gunstige migratieroutes in de directe omgeving van de locatie is het aannemelijk dat soorten van de *Habitatrichtlijn* en niet vrijgestelde *Andere soorten* niet op de locatie voorkomen. De planlocatie heeft enkel mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name rat, konijn, mol en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie

zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming van de provincie vallen (zie Wnb art 3.10). Effecten op beschermde zoogdieren zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

In de omgeving is het voorkomen bekend van onder andere: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF 2008-2018). Op de planlocatie zijn bomen aanwezig. Er zijn geen holtes aangetroffen die potentieel geschikt zouden kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaats van boom-bewonende vleermuizen. De te slopen agrarische opstallen bieden door de permanent lichtverstoring geen geschikte omstandigheden als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Geschikte openingen welke kunnen dienen als vast rust- en verblijfplaats ontbreken alsmede de klimatologische omstandigheden niet enigszins stabiel waardoor er per definitie geen sprake is van geschikte omstandigheden. Negatieve effecten ten aanzien van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden uitgesloten. De woning biedt mogelijk een zeer klein aantal potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen door de aanwezigheid van open stootvoegen, kapot/ontbrekend voegwerk en kieren tussen de gevel en daken. Echter blijft de woning in zijn huidige staat behouden en treden geen negatieve effecten ten aanzien van potentiële vaste rust- en/of verblijfplaatsen op.

Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele insectenaanbod leidend is voor de plaats waar ze op dat moment foerageren. De planlocatie is beperkt geschikt als onderdeel van het foerageergebied. Op de locatie is nauwelijks sprake van voor insecten gunstige omstandigheden (stapelvoedsel voor vleermuizen). De percelen grenzend aan de planlocatie vormen echter wel geschikte foerageerlocaties voor vleermuizen. Behoudens de bomenrij aan de oostzijde van de Lageweg zijn op de planlocatie zijn geen lineaire of structuurrijke elementen, aanwezig, welke niet onderhevig zijn aan lichtverstoring, die geschikt zijn voor vleermuizen als migratieroute. De bomenrij blijft behouden en overige structuren worden niet dusdanig aangetast dat vleermuizen zich niet meer kunnen oriënteren in het landschap. Essentiële migratie- en foerageerroutes kunnen worden uitgesloten. Gelet op de ligging van de planlocatie en de huidige terreininrichting kan de aanwezigheid van foeragerende en passerende vleermuizen niet geheel worden uitgesloten. Tijdens de uitvoering dient hiermee rekening te worden gehouden (werken tussen zonsopkomst en zonsondergang).

Amfibieën en reptielen

Gedurende het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. Inheemse reptielen worden niet verwacht op de planlocatie aangezien deze over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen. Tevens is het voorkomen niet bekend in deze regio (NDFF 2008-2018). In de omgeving van de planlocatie is de aanwezigheid bekend van: de gewone pad, kleine watersalamander, groene kikker, bastaardkikker en bruine kikker (o.a. Creemers en Van Delft, 2009). Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De planlocatie biedt voor amfibieën beperkt geschikte mogelijkheden ten aanzien van foerageren en overwintering. De eventueel aanwezige amfibieën betreffen slechts algemene soorten welke zijn opgenomen in vrijstellingsbesluiten conform de verordening Ruimte van de provincie Gelderland. Het voorkomen van beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en/of zeldzame amfibieën is op basis van habitatpreferenties en verspreiding uitgesloten. Gedurende de ontwikkeling worden mogelijk incidenteel passerende of aanwezige (algemene) amfibieën verstoord. Om overtreding van de Wet Natuurbescherming te voorkomen dient de Algemene Zorgplicht in acht te worden genomen. Significante negatieve effecten ten aanzien van amfibieën en reptielen zijn uitgesloten.

Vissen

Er zijn geen ingrepen voorzien aan relevante watergangen. Effecten op vissen zijn uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelde aangetroffen. Tevens zijn geen mierenhopen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van zeldzame, kwetsbare en/of beschermde mieren. De meeste dag-actieve insecten zijn begin maart niet of nauwelijks actief. Op de locatie zijn in beperkte mate kruiden, heesters en bomen aanwezig. De aanwezige vegetatie is derhalve voor algemene insecten beperkt geschikt ten behoeve van voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen specifieke plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Een aantal insectensoorten verblijven/overwinteren onder daken. Een bekende soortgroep die nesten bouwen in gebouwen zijn wespen (o.a. hoornaar, Duitse wesp en gewone wesp). Deze soorten zijn echter niet beschermd. Effecten ten aanzien van beschermde insecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden zijn echter uitgesloten.

Vogels

In het plangebied en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen: groene specht, koolmees, ekster, kraai, houtduif, roodborst, merel en huismus.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Op de planlocatie zijn geen (grote, oude) bomen met horsten, holtes en/of oude nesten aanwezig van of die geschikt zouden kunnen zijn voor roofvogels en uilen. De huidige inrichting en gebruik van de planlocatie zijn tevens ongeschikt als functioneel leefgebied van uilen en roofvogels. De agrarische bebouwing biedt geen geschikte nestlocaties voor de huismus. De woning is door zijn pannendak en omliggende groenblijvende struiken wel geschikt. Overige kenmerken van de essentiële leefomgeving zijn eveneens aanwezig. Onbekend is of de woning is voorzien van vogelschroot. Echter zijn er mogelijk ook (kwalitatieve) factoren waardoor deze woning (nog) niet is ingenomen door de huismus. De woning aan de Lageweg 26, grenzend aan het perceel waar de nieuwbouw gepland staat, is reeds aannemelijk in gebruik door huismussen. Ten tijde van het veldbezoek vertoonden de aanwezige huismussen duidelijke nestindicatieve signalen. De vegetatie op de planlocatie vormt geen functioneel leefgebied van de populatie aan de Lageweg 26. De beoogde ontwikkeling voorziet in de realisatie van een woning met tuin en de sloop van de agrarische opstallen waarbij de bestaande (en mogelijk geschikte) woning behouden blijft. In de beoogde situatie zullen er derhalve meer mogelijkheden zijn voor de soort. Effecten ten aanzien van vogels met een jaarrond beschermde nestlocaties en leefgebied zijn uitgesloten.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode of in bijzondere gevallen)

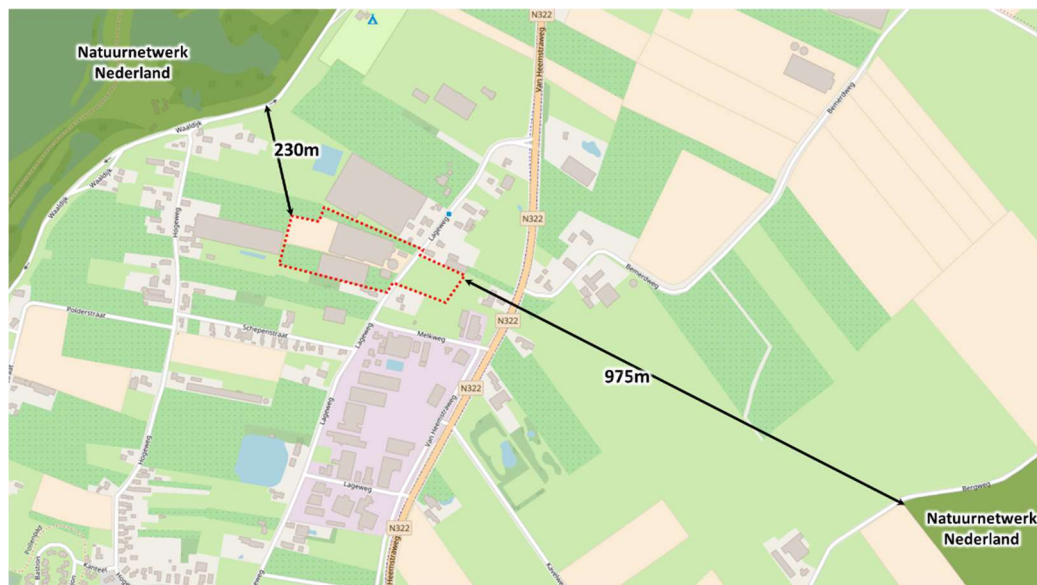
Op de planlocatie is weinig tot geen voedselaanbod en zijn nauwelijks structuurrijke elementen aanwezig. De struiken en bomen op de aangrenzende percelen zijn geschikt als voortplantings-, foerageer- en verblijfgebied voor algemene (tuin)vogels. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van deze soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. De werkzaamheden kunnen worden opgestart buiten het broedseizoen en na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura2000 of het Natuurnetwerk Nederland. Op een afstand van 250m ligt het Natura2000-gebied Rijntakken (figuur 2). De planlocatie ligt op een afstand van 230m tot het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (figuur 3), dat eveneens de status Natura2000-gebied draagt.

Figuur 2 De planlocatie (rood kader) ligt op een afstand van circa 250m tot het Natura2000-gebied Rijntakken (bron: natura2000.eea.europa.eu).

Figuur 4 De planlocatie (rood kader) ligt op een afstand van 230m tot het Natuurnetwerk Nederland (bron: arcgis.com).

De beoogde ontwikkeling betreft het saneren van de agrarische bebouwing, behoudens het (agrarisch) woonhuis. Het omzetten van de bestemming agrarisch naar wonen en de realisatie een woning op het oostelijk gelegen perceel. Ondanks dat de beoogde ontwikkeling buiten een beschermd gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is. Gedurende de sloop kan (zeer tijdelijk) sprake zijn van harde geluiden en/of trillingen. De tussen gelegen percelen, woningen en infrastructuur zorgen voor voldoende bufferwerking om deze (eventuele) effecten te ondervangen. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Gelderland geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Vóór de uitspraak van de Raad van State (d.d. 29 mei 2019) werd beargumenteerd dat de afstand tot het Natura 2000-gebied dusdanig groot is, dat er t.a.v. de stikstofdepositie onder een drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar zou blijven. De Raad van State heeft echter

beoordeeld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. Op basis van het PAS wordt vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Zo'n toestemming 'voora' mag niet meer. Hierdoor zijn alle gemelde activiteiten alsnog vergunning plichtig.

In september 2019 is de nieuwe Aerius calculator gepubliceerd. Ook werken het Rijk en provincies samen aan een beoordelingskader en handreiking voor intern salderen.

De herbeoordeling d.m.v. de herziene Aerius calculator moet daarom plaatsvinden voor alle nog niet onherroepelijke plannen of projecten waarvan uit een Aerius-berekening is gebleken dat de toename van de depositie:

- Onder de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar blijft. De in het PAS gehanteerde drempelwaarden zijn volgens de Afdeling niet goed onderbouwd en mogen daarom niet langer worden gebruikt (zolang de onderbouwing niet is verbeterd), óf:
- Binnen het PAS gemeld moest worden. Dit was het geval voor alle projecten met een depositie groter dan 0,05 en kleiner dan of gelijk aan 1 mol/ha/jaar, zolang er althans nog voldoende depositieruimte beschikbaar was, óf:
- Groter is dan 1 mol/ha/jaar (en dus binnen het PAS-vergunningplicht) maar waarvan de vergunning nog niet onherroepelijk is. Dat is het geval wanneer tegen het besluit bezwaar is gemaakt of beroep is ingesteld.

Ondanks de uitspraak is het (beperkt) mogelijk om plannen/projecten op korte termijn door te laten gaan. Dit wordt onderschreven in de 'Factsheet Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden' (Ministerie van Binnenlandse Zaken, juli 2019). Uit goede motivering of herberekening van de stikstofdepositie moet dan blijken:

Dat er geen enkele toename van stikstofdepositie wordt verwacht, bijvoorbeeld vanwege de grote afstand tot Natura 2000-gebieden óf:

- Dat door toename van depositie de kritische depositiewaarden niet worden overschreden; dit is met name het geval wanneer de Natura 2000-gebieden weinig gevoelig zijn of wanneer de stikstofuitstoot uit andere bronnen relatief klein is, óf:
- Dat door (aanpassing van) plannen of projecten de emissies van stikstofoxiden en/of ammoniak juist afnemen waardoor effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Blom Ecologie B.V. adviseert om projecten die kunnen leiden tot een toename van de uitstoot van stikstofoxiden of ammoniak opnieuw te beoordelen met de herziene versie van de Aerius calculator. Doel daarvan is vast te stellen of significante effecten kunnen worden uitgesloten.

De beoogde ontwikkeling betreft het saneren van de agrarische bebouwing, behoudens het (agrarisch) woonhuis. Het omzetten van de bestemming agrarisch naar wonen en de realisatie een woning op het oostelijk gelegen perceel, wat ten opzichte van de huidige situatie niet leidt tot een toename in het aantal verkeersbewegingen. De nieuwbouw zal met hogere isolatiewaarden en hoogrenderende stookinstallaties een relatief lage stikstofuitstoot hebben. Ten opzichte van de huidige situatie wordt verwacht dat er sprake zal zijn van een mogelijke afname in stikstofemissie op het perceel. Gedurende de werkzaamheden kan er een beperkte en tijdelijke toename in stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen (het 'projecteffect'). Gezien de mogelijke afname in stikstofemissie, het beperkte projecteffect en de zeer beperkte afstand tot Natura 2000-gebieden (250 m) zijn negatieve gevolgen voor relevante Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten. Derhalve dient er een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden.

Houtopstanden

Het kappen van bomen en struiken kan melding- of vergunningplichtig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen is niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Nb als het de volgende type houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;

- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbepantingen, (2) bepantingen langs waterwegen en/of (3) eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid, zijnde een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Op de planlocatie (in de siertuin) zijn enkele trompetbomen en diverse struiken (a; b) aanwezig. Het kappen/verwijderen van houtopstanden op de planlocatie is derhalve niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Conclusies

In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De planlocatie heeft aannemelijk geen relevante functie voor beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. De planlocatie en de directe omgeving heeft (mogelijk) een functie voor algemeen voorkomende planten, zoogdieren, amfibieën, insecten en vogels. Vleermuizen maken mogelijk, in beperkte mate, gebruik van de locatie tijdens het foerageren en migreren. De bomen en struiken op en nabij de planlocatie zijn geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels. De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura2000-gebieden geen sprake. Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een melding- of vergunningplicht geldt.

Tabel 2 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda - = ongeschikt + = geschikt n (nee) / j (ja)	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							+/-	-
Geschikt habitat Habitrichtlijnsoort	-	-	+/-	-	-	-		
Geschikt habitat overige soort	-	+/-		+/-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	n	n	n	n	n	n
Gebiedsbescherming	afstand		effecten		nader onderzoek/ Aeries			
Natura2000	0,2km		geen		AERIUS			
Natuurnetwerk Nederland	0,2km		geen		n.v.t.			
Houtopstanden	aanwezig		kap		melding / vergunning			
Struiken	ja		mogelijk		n.v.t.			
Bomen	ja		mogelijk		n.v.t.			

Uitvoerbaarheid

Het saneren van de agrarische bebouwing (met uitzondering van de woning) aan de Lageweg 17 te Dreumel en de nieuwbouw van een woning op het tegenovergelegen perceel leiden (met voorbehoud ten aanzien van de AERIUS-berekening) niet tot aantasting van beschermde gebieden en beschermde natuurwaarden. Voor Habitrichtlijn-, Vogelrichtlijn- en overige soorten geldt dat, op basis van het voorliggende onderzoek, er geen effecten worden verwacht ten aanzien van vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede functioneel leefgebied. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van foeragerende/migrerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voor deze soorten dienen eventueel maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten (Wnb, overige soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde bestemmingsplanwijziging (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

De beoogde ontwikkeling leidt, mits er geen negatieve effecten blijken uit AERIUS-berekening en er enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de Algemene zorgplicht en algemene broedvogels, niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming. De conclusie is dan ook dat de ontwikkeling aan de Lageweg 17 te Dreumel uitvoerbaar is zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

Vervolgstappen

- Voor de beoogde ontwikkeling dient rekenkundig inzichtelijk te worden gemaakt of er sprake is van een verhoging van stikstofdepositie binnen kwetsbare habitats van Natura 2000-gebieden. Dit kan middels de AERIUS calculator.

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden dienen uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in de directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder andere worden verstaan: beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassen van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (medio maart t/m medio juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fahrten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (raxon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

natura2000.eea.europa.eu

www.arcgis.com

www.libellennet.nl

www.raxon.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.waarneming.nl

www.wilde-planten.nl

www.zoogdierenvereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
ing. M.J. Visschers

Bijlage 1 Fotografische impressie

BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Lageweg 17 en dient een agrarisch doel. Op de planlocatie is een woonhuis met garage, glazentuinbouwkas, folie-tunneltent, aardbeistellingen, container-velden, schuur en waterbassin gelegen.

Figuur 2 De woning is opgetrokken uit metselwerk en draagt een pannendak. De jongere aanbouw en losstaande garage hebben een dak van dakpanplaten. Deze zijn mogelijk geschikt voor huismussen en vleermuizen, doordat er openingen aanwezig zijn .

Figuur 3 De initiatiefnemer is voornemens om de agrarische bedrijfsvoering te beëindigen, de agrarische opstallen, behoudens het woonhuis, te saneren. Voortkomend uit de sanering wordt op het tegenovergelegen perceel een nieuwe woning gebouwd.

Figuur 4 Het terrein is grotendeels verhard met betonplaten, bebouwd of afgedekt met worteldoek t.b.v. de aardbeienteelt in containers. Op enkele plekken heeft zich kruidachtige vegetatie gevestigd.

Figuur 5 De schuur is opgetrokken uit metselwerk (tot een hoogte van 1m) en damwandplaten.

Figuur 6 Het perceel waar de nieuwbouw van een woonhuis gepland staat is recentelijk geploegd.